

DIFTERI- OG TETANUSPROFYLAKSE

Uge 7, 2004

Både difteri og tetanus er sjældent forekommende sygdomme i Danmark, især fordi der i mange år har været en høj tilslutning til børnevaccinationsprogrammet. Det er vigtigt at være beskyttet mod begge sygdomme hele livet. Ved sårskade skal der foretages en vurdering af immuniteten mod tetanus, og før udlandsrejse af immuniteten mod begge sygdomme.

Primærvaccination

For alle gælder, at man skal have primærvaccinationsserien én gang i livet, derefter skal man kun revaccineres.

Børn bliver normalt primærvaccineret med tre DiTeKiPol-vacciner.

Voksne skal primærvaccineres med separate difteri- og tetanusvacciner, da der ikke findes en kombineret vaccine til voksne. Det er vigtigt at bruge difterivaccine til primærvaccination, tabel 1.

Der gives tre doser med én måneds interval mellem 1. og 2. vaccination og 6-12 måneders interval mellem 2. og 3. vaccination.

Tabel 1. Difteri- og tetanusvacciner

Vaccine	Antigenindhold		Dosering
	Di	Te	
Di primærvacc. revaccination	25 Lf 6 Lf		0,5 ml x 3 0,5 ml x 1
Te primærvacc. revaccination		6 Lf 6 Lf	1,0 ml x 3 1,0 ml x 1
Di-Te-Ki-Pol primærvacc.	25 Lf	7 Lf	0,5 ml x 3
Di-Te revaccination	6 Lf	6 Lf	0,5 ml x 1
Di-Te-Ki revaccination	6 Lf	7 Lf	0,5 ml x 1

Revaccination

Første revaccination med Di-Te-vaccine skal gives fire til fem år efter primærserien. Beskyttelsen varer herefter i mindst ti år. Revaccination gives herefter hvert 10. år. Selvom der evt. er gået mange år efter primærvaccinationen, vil immunsystemets hukommelsesfunktion sikre et højt antistofniveau få dage efter revaccination.

Tabel 2. Tetanusprofylakse hos patienter med vævslæsioner

Vaccinationsstatus	Vaccine (VAT)	Humant tetanus immunglobulin (TIG)	
		Mindre risiko	Stor risiko
A. Fuldt vaccineret			
1. Tidspunktet er inden for beskyttende interval	0	0	0
2. Interval for beskyttelsens varighed er overskredet	+	0	+
B. To vaccinationer	+	+*	+
C. En eller ingen vaccinationer eller manglende oplysninger	+	+	+
D. Uafhængig af vaccinationsstatus	Ved ekstremt store blodtab gives både vaccine og tetanus immunglobulin		
* er de to vaccinationer givet inden for ét år, gives kun vaccine			
Startes eller færdiggøres primærvaccinationsserien i forbindelse med en læsion gives samtidig TIG, hvilket indebærer, at der skal gives en ekstra dosis tetanusvaccine (VAT) en måned efter. Er der tvivl om vaccinationsanamnesen suppleres også med TIG. Er personen: 1. aldrig vaccineret: dag 0: TIG og VAT, 1 måned: VAT, 2 måneder: VAT, 1 år: VAT 2. vaccineret 1 gang tidligere: dag 0: TIG og VAT, 1 måned VAT, 1 år: VAT 3. vaccineret 2 gange tidligere: dag 0: TIG og VAT, 1 måned: VAT. Er de to vacciner givet inden for 1 år, gives kun VAT			

Vaccination ved sårskade

Hvorvidt der både skal vaccineres (VAT) og gives humant tetanus immunglobulin (TIG) afhænger både af patientens vaccinationsstatus og graden af vævsskade, se tabel 2 samt Lægemiddelkataloget.

Til en uvaccineret patient gives TIG samtidig med første tetanusvaccination. Der suppleres herefter med i alt tre tetanusvaccinationer efter hhv. én, to og 12 måneder. Hvis patienten ikke tidligere er vaccineret mod difteri, bør der også gives tre difterivacciner til primærvaccination. Til patienter, der er primærvaccinerede mod både difteri og tetanus, anvendes Di-Te-vaccine til revaccination. Hvis intervallet for vaccinsens beskyttelse er overskredet gives evt. også TIG, tabel 2.

Et spædbarn er dækket af materielle antistoffer mod tetanus de første tre måneder, hvis moderen er revaccineret inden for 10 år.

Antistofmåling

Måling af antistoftiter for både difteri og tetanus kan give vejledning om immunitet og om eventuelt behov for vaccination. Dette er især relevant for personer, der tidligere har haft udtalte bivirkninger efter vaccination, eller som har ukendt vaccinationsstatus.

Tolkning af antistofsvær:

>1 IE/ml: revaccination kan vente 10 år.

>0,5: revaccination kan vente fem år.

<0,1: revaccination bør gives inden for få år.

<0,01: personen er ubeskyttet. Dette kan skyldes, at personen aldrig er primærvaccineret, eller at det er meget længe siden, at personen sidst blev vaccineret. Yderligere vejledning ved tolkning af svar kan fås ved henvendelse til SSI.

Ved ukendt vaccinationsstatus hos voksne kan der gives en Di-Te-vaccine, og efter fire uger tages en blodprøve til bestemmelse af difteri- og tetanus-antistoftiter.

Hvis personen er primærvaccineret, vil immunsystemets hukommelse bevirke, at antistoftiter er høj, som regel >0,5 IE/ml for difteri og >1 IE/ml for tetanus. Er antistofniveauet <0,1 IE/ml for både tetanus og difteri, er personen formentlig ikke tidligere primærvaccineret, og der gives yderligere to tetanusvacciner og tre difterivacciner til primær vaccination.

Ved ukendt vaccinationsstatus hos børn henvises til EPI-NYT 50/2001. (A. H. Christiansen, P. H. Andersen, Epidemiologisk afdeling)

Patienter med laboratoriepåvist kighoste

3. kvartal 2003 sammenlignet med tilsvarende periode i 2002

	2003				2002			
	Juli	August	September	Total	Juli	August	September	Total
< 2 år	8	12	2	22	30	43	27	100
2-17 år	9	24	16	49	113	105	138	356
≥ 18 år	5	7	2	14	31	33	29	93
I alt	22	43	20	85	174	181	194	549

Patienter med laboratoriepåvist kighoste

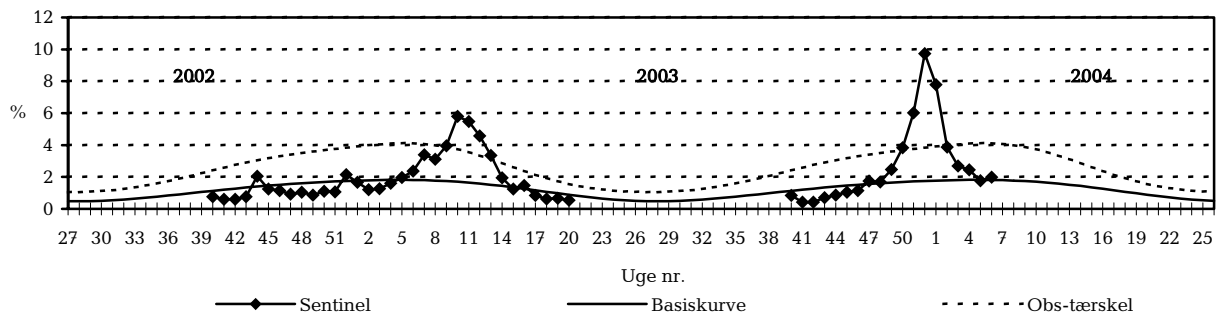
4. kvartal 2003 sammenlignet med tilsvarende periode i 2002

	2003				2002			
	Oktober	November	December	Total	Oktober	November	December	Total
< 2 år	9	17	20	46	28	46	21	95
2-17 år	21	40	38	99	86	145	117	348
≥ 18 år	5	13	14	32	26	43	21	90
I alt	35	70	72	177	140	234	159	533

(ABMP)

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2002/2003/2004

- Sentinel:** Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer
Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi
Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

Supplerende information kan ses i Influenza-Nyt på adressen: www.ssi.dk/sw2796.asp

(Epidemiologisk afdeling)

Sekretprøver modtaget fra sentinelovervågningen

Uge nr.	2003										2004																		
	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Antal modt.	0	5	6	12	9	10	23	28	15	10	19	9	8	5	0														
Influenza A												3	3																
A/H3				3	1	6	7	12	4	3	3	1																	
A/H1																													
Influenza B																													

(Epidemiologisk afd., Virologisk afd.)